

EDIČNÍ POZNÁMKA

Obrazy z dějin národa českého vyšly po prvé jako 539. kniha Družstevní práce 1939, v prosinci 1940 vyšel dotisk prvního dílu, druhé vydání vyšlo až r. 1946 opět v DP, kde vyšlo i vydání 3. (1947) a 4. (1949). Za základ našeho vydání bylo vzato vydání první, nikoliv jeho dotisk vyšlý ještě za života autorova, poněvadž byl částečně opravován nakladatelským lektorem. Byly ponechány jen opravy věcné, které provedl autor na návrh historiků. Protože jde o vydání autora současného, jenž neobyčejně dbá o jazyk, nezasahovali jsme do jeho podoby. Zachovávali jsme zvláště pečlivě Vančurovu interpunkci, která se liší od obecných zásad, v přesvědčení, že užívání čárek je u něho otázkou stylu. Zachovávali jsme samozřejmě zvláštnosti Vančurova slovníku a tvaroslovné i hláskoslovné podoby slov; ponechávali jsme i některé odchylky pravopisné, které se u autorů starších obyčejně opravují. Pravopis Vančurův se liší od soudobé i současné normy na př. v psaní spřežek zapravdu, naplno, potenku a pod. V některých případech jsme přihlédli k zachovanému rukopisu a řídili jsme se jím, na př. při psaní příslovce zaživa, které je v rukopise psáno dohromady. Podle prvního vydání i podle rukopisu je poneháno znění pout, pamět, prst (prst), sléztí něco, náramenník, lenník, opozďuje a pod. Nedotčena zůstala i délka hlásek (sidliště, přivrženec a pod.); slovo děšť sjednoceno podle rukopisu, kde je psáno s é, a stodoránský s dlouhým á. Sjednoceno bylo střídání jména Ota a Oto na *Ota* a Ludmila a Lidmila na *Ludmila*. Odstranili jsme chybné tvary zájmena on v 2. pádě, tedy *jej* místo *ho*, kterého někdy

Vančura užil (na př. na str. 118 *král se ho zřekl místo jej*). Na str. 273, 5. ř. *od podhradí za řeku* opraveno podle smyslu rukopisu, který zde má větu jinou: na Staré Město není příliš daleko.

Rukopis prvního dílu se nezachoval úplně. Jsou zachovány jen některé kapitoly celé nebo jejich části, a to v strojopise, který Vančura opravoval pro definitivní znění; u některých kapitol je zachován i oklepek tohoto definitivního znění.

V celku jsou zachovány tyto kapitoly: *Pribyna, Děvín, Metod a Konstantin, Zrada Svatoplukova, Návrat na Moravu, Kostel, Hrad, Obnovitel, Kosmas a Otroci*. Ve zlomcích jsou kapitoly: *Stará vlast* (od str. 9. našeho vydání po str. 20, 10. ř. zdola; v oklepku je zachována kapitola celá), *Říše Samova* (29, 1. ř. zdola až 39), *Obrácení knížete Svatopluka* (74—77, 1. ř.) a *Biskupství* (141—145, 15. ř.).

V některých drobnostech se rukopis liší od vydání prvního. Místa, která pravděpodobně vypustila censura, jsme vložili přímo do textu, a to:

Str. 120, ř. 13: ... *pražský, ani kostely v Němcích*...

194, začátek 2. odstavce zdola: *To jest doba přesmutná a plná potupení, neboť císař rozkazoval v zemích českých a nakládal s nimi jako se svým statkem. Věc byla taková, že ji hrdí lidé nemohli snésti. Snuli myšlenky*...

226, poslední věta: *to jest národu polskému a národu českému*.

R. H.